

## บทที่ 4

### ผลการทดลอง

#### 4.1 ผลของการเตรียมกุ้งกุลาดำก่อนแช่เยือกแข็ง

##### 4.1.1 ผลการหาเวลาที่เหมาะสมของการแช่กุ้งในสารละลาย STPP 2%

ผลการหา weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย เมื่อเวลาของการแช่สารละลายต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% เป็นเวลาต่างกัน ในการศึกษาเบื้องต้น

| เวลาของการแช่สารละลาย<br>(ชั่วโมง) | ค่าเฉลี่ย (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |
|------------------------------------|---|-------------------------------|
|                                    | weight gain                             | cooking loss                  |
| 0                                  | -                                       | 31.48 $\pm$ 0.16 <sup>a</sup> |
| 4                                  | 9.79 $\pm$ 0.17 <sup>c</sup>            | 7.85 $\pm$ 0.08 <sup>b</sup>  |
| 8                                  | 12.53 $\pm$ 0.07 <sup>b</sup>           | 6.42 $\pm$ 0.05 <sup>c</sup>  |
| 12                                 | 12.87 $\pm$ 0.05 <sup>a</sup>           | 5.79 $\pm$ 0.04 <sup>d</sup>  |
| 16                                 | 12.99 $\pm$ 0.11 <sup>a</sup>           | 5.38 $\pm$ 0.13 <sup>e</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลายโดยใช้เวลาแช่ต่างกัน เมื่อใช้เวลา เพิ่มขึ้น พบว่า การเพิ่มน้ำหนักของกุ้งดิบหลังแช่สารละลายเพิ่มขึ้น และการสูญเสียน้ำหนักของกุ้งต้มสุกลดลง อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ส่วนผลการประเมินทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ย แสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่น (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% เป็นเวลาต่างกัน ในการศึกษาเบื้องต้น

| เวลาของการแช่สารละลาย<br>(ชั่วโมง) | คะแนนเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |                               |
|------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
|                                    | ลักษณะปรากฏ                           | กลิ่น                         | การยอมรับรวม                  |
| 0                                  | 3.53 $\pm$ 0.99 <sup>d</sup>          | 13.07 $\pm$ 1.62 <sup>a</sup> | 5.80 $\pm$ 1.26 <sup>bc</sup> |
| 4                                  | 10.80 $\pm$ 1.37 <sup>a</sup>         | 10.80 $\pm$ 1.47 <sup>b</sup> | 7.67 $\pm$ 0.98 <sup>a</sup>  |
| 8                                  | 7.80 $\pm$ 1.01 <sup>b</sup>          | 8.40 $\pm$ 1.40 <sup>c</sup>  | 6.13 $\pm$ 1.30 <sup>b</sup>  |
| 12                                 | 5.13 $\pm$ 1.36 <sup>c</sup>          | 6.93 $\pm$ 1.03 <sup>d</sup>  | 5.20 $\pm$ 1.15 <sup>c</sup>  |
| 16                                 | 3.33 $\pm$ 1.29 <sup>d</sup>          | 4.80 $\pm$ 0.77 <sup>e</sup>  | 3.60 $\pm$ 0.91 <sup>d</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ RCBD พบว่า เวลาของการแช่สารละลาย มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้าน ลักษณะปรากฏ กลิ่น และการยอมรับรวม อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

เมื่อพิจารณาคะแนนการประเมินผลทางประสาทสัมผัสในด้านการยอมรับรวม พบว่า เวลาของการแช่สารละลายที่ได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ 4 ชั่วโมง ดังนั้นจึงแปรเวลาในการใช้ใหม่ ได้ผลดังตารางที่ 4.3 เพื่อหาเวลาของการแช่สารละลายที่เหมาะสมที่สุด



ผลการหา weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% โดยแปรเวลาของการแช่สารละลายต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่า weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% เป็นเวลาต่างกัน

| เวลาของการแช่สารละลาย<br>(ชั่วโมง) | ค่าเฉลี่ย (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                              |
|------------------------------------|---|------------------------------|
|                                    | weight gain                             | cooking loss                 |
| 3                                  | 7.27 $\pm$ 0.17 <sup>b</sup>            | 8.85 $\pm$ 0.10 <sup>a</sup> |
| 4                                  | 9.89 $\pm$ 0.22 <sup>a</sup>            | 7.95 $\pm$ 0.08 <sup>b</sup> |
| 5                                  | 9.94 $\pm$ 0.26 <sup>a</sup>            | 7.69 $\pm$ 0.05 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาค่า weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลายโดยใช้เวลาแช่ต่างกัน เมื่อใช้เวลา เพิ่มขึ้น พบว่า การเพิ่มน้ำหนักของกึ่งดิบหลังแช่สารละลายเพิ่มขึ้น และการสูญเสียน้ำหนักของกึ่งต้มสุกลดลง อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการประเมินทางประสาทสัมผัสของกึ่งต้มสุก รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกึ่งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% แปรเวลาของการแช่สารละลายต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกึ่งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่น (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% เป็นเวลาต่างกัน

| เวลาของการแช่สารละลาย<br>(ชั่วโมง) | คะแนนเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                              |                              |
|------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------|------------------------------|
|                                    | ลักษณะปรากฏ                           | กลิ่น                        | การยอมรับรวม                 |
| 3                                  | 6.73 $\pm$ 1.03 <sup>b</sup>          | 7.87 $\pm$ 0.91 <sup>a</sup> | 6.60 $\pm$ 1.07 <sup>b</sup> |
| 4                                  | 10.46 $\pm$ 1.30 <sup>a</sup>         | 6.93 $\pm$ 0.80 <sup>b</sup> | 7.67 $\pm$ 0.82 <sup>a</sup> |
| 5                                  | 10.80 $\pm$ 1.47 <sup>a</sup>         | 6.40 $\pm$ 0.91 <sup>b</sup> | 8.00 $\pm$ 0.85 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ RCBD พบว่า เมื่อเวลาของการแช่สารละลายเพิ่มขึ้น จะมีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสในด้าน ลักษณะปรากฏ กลิ่น และการยอมรับรวมอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) คะแนนที่ได้จากกุ้งต้มสุกที่ผ่านการแช่สารละลาย 4 ชั่วโมงไม่ต่างกันกับการแช่ในสารละลาย 5 ชั่วโมงอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ ) เนื่องจากการแช่ที่ 4 ชั่วโมงใช้เวลาน้อยกว่า ดังนั้นจึงเลือกเวลานี้เพื่อใช้ในการทดลองขั้นต่อไป

#### 4.1.2 ผลการศึกษาปริมาณการใช้ STPP ในระดับต่างกัน

ผลการหา weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับ 0%, 1%, 2%, 3% และ 4% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง

| ปริมาณสาร STPP<br>(%) | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |
|-----------------------|--|-------------------------------|
|                       | weight gain                                    | cooking loss                  |
| 0                     | -  | 32.38 $\pm$ 0.66 <sup>a</sup> |
| 1                     | 5.49 $\pm$ 0.54 <sup>c</sup>                   | 12.15 $\pm$ 0.40 <sup>b</sup> |
| 2                     | 9.80 $\pm$ 0.22 <sup>b</sup>                   | 8.06 $\pm$ 0.32 <sup>c</sup>  |
| 3                     | 12.23 $\pm$ 0.21 <sup>a</sup>                  | 3.88 $\pm$ 0.20 <sup>d</sup>  |
| 4                     | 13.02 $\pm$ 0.42 <sup>a</sup>                  | 2.67 $\pm$ 0.22 <sup>e</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับต่างกัน เมื่อใช้ปริมาณ STPP เพิ่มขึ้น พบว่า น้ำหนักของกุ้งดิบหลังแช่สารละลายเพิ่มขึ้น การสูญเสียน้ำหนักของกุ้งต้มสุกลดลง อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการวัดสีของเนื้อกุ้งต้มสุก(เฉพาะส่วนสีขาว) ที่ไม่แช่และแช่สารละลายSTPP ในระดับต่างกัน รายงานผลเป็นค่า L, a\*, b\* แสดงไว้ในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก(เฉพาะส่วนสีขาว) ที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร (%) | ค่าเฉลี่ยผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |                               |
|---------------|--|-------------------------------|-------------------------------|
|               | L  | a*                            | b*                            |
| 0             | 71.62 $\pm$ 1.64 <sup>a</sup>                                | -2.54 $\pm$ 0.13 <sup>a</sup> | -5.44 $\pm$ 0.04 <sup>a</sup> |
| 1             | 71.05 $\pm$ 0.26 <sup>a</sup>                                | -3.23 $\pm$ 0.28 <sup>b</sup> | -5.77 $\pm$ 0.08 <sup>b</sup> |
| 2             | 65.79 $\pm$ 1.30 <sup>b</sup>                                | -3.62 $\pm$ 0.06 <sup>c</sup> | -6.09 $\pm$ 0.08 <sup>c</sup> |
| 3             | 63.97 $\pm$ 0.57 <sup>bc</sup>                               | -3.63 $\pm$ 0.01 <sup>c</sup> | -6.50 $\pm$ 0.13 <sup>d</sup> |
| 4             | 62.65 $\pm$ 0.11 <sup>c</sup>                                | -3.65 $\pm$ 0.07 <sup>c</sup> | -7.55 $\pm$ 0.17 <sup>e</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาผลการวัดสี ซึ่งรายงานผลเป็นค่า L, a\*, b\* พบว่า เมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP มากขึ้น จะทำให้ทั้ง L, a\*, b\* ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) กล่าวคือ L แสดงถึงความสว่างมีค่าลดลง ค่า a\* แสดงถึงตัวอย่างมีสีออกไปทางสีเขียวเข้มเพิ่มขึ้น และค่า b\* แสดงถึงตัวอย่างมีสีออกไปทางสีน้ำเงินเข้มขึ้น ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยรวม การใช้ STPP ปริมาณมากขึ้น เนื้อกุ้งต้มสุกจะมีสีขาวคล้ำเพิ่มขึ้น

ผลการหาปริมาณ Phosphorus ในกุ้งต้มสุก ที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP ในระดับต่างกัน รายงานผลเป็นปริมาณ Phosphorus ในรูป  $\%P_2O_5$  แสดงไว้ในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ปริมาณ Phosphorus ในกุ้งต้มสุก ที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP (%) | ความเข้มข้น Phosphorus ในเนื้อกุ้งต้มสุก ( as $\%P_2O_5$ ) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------------------|--|
| 0                  | 0.24 $\pm$ 0.04 <sup>e</sup>   |
| 1                  | 0.34 $\pm$ 0.02 <sup>d</sup>   |
| 2                  | 0.40 $\pm$ 0.01 <sup>c</sup>   |
| 3                  | 0.47 $\pm$ 0.03 <sup>b</sup>   |
| 4                  | 0.53 $\pm$ 0.03 <sup>a</sup>   |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาปริมาณ phosphorus ( $\text{P}_2\text{O}_5$ ) พบว่า ในกุ้งต้มสุกหลังแช่ในสารละลาย STPP ตั้งแต่ 4% ขึ้นไปมีค่าสูงกว่าที่มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กุ้งเยือกแข็ง (มอก. 115-2529) ซึ่งกำหนดไว้ให้พบในตัวอย่างไม่เกิน 0.5 %

ดังนั้นในการทดลองขั้นต่อไปจึงสามารถใช้ STPP ได้ไม่เกิน 3 %

เนื่องจากผลิตภัณฑ์กุ้งต้มสุกที่ผ่านการแช่สารละลาย STPP จะมีลักษณะเนื้อใส (สีขาวคล้ำ) มองดูคล้ายดิบ เนื้อสัมผัสกรอบร่วน ไม่นุ่ม จึงจะทดลองใช้  $\text{CaCl}_2$  ร่วมกับ STPP และทดลองใช้ SAPP ร่วมกับ STPP เพื่อแก้ปัญหาต่อไป

#### 4.1.3 ผลของการแช่กุ้งในสารละลาย STPP ร่วมกับ $\text{CaCl}_2$

ผลการหา weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$<br>(%) | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                    |
|----------------------------------|--|--------------------|
|                                  | weight gain                                    | cooking loss       |
| 0                                | $9.80 \pm 0.22^a$                              | $8.06 \pm 0.32^d$  |
| 1                                | $7.82 \pm 0.10^b$                              | $9.35 \pm 0.18^c$  |
| 2                                | $6.57 \pm 0.11^c$                              | $11.07 \pm 0.04^b$ |
| 3                                | $5.65 \pm 0.06^d$                              | $12.45 \pm 0.08^a$ |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เมื่อใช้ปริมาณ  $\text{CaCl}_2$  เพิ่มขึ้น พบว่า การเพิ่มน้ำหนักของกุ้งดิบหลังแช่สารละลายลดลง การสูญเสียน้ำหนักของกุ้งต้มสุกเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับ 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$<br>(%) | ค่าเฉลี่ยผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                |                               |
|----------------------------------|--|--------------------------------|-------------------------------|
|                                  | L  | a*                             | b*                            |
| 0                                | 65.79 $\pm$ 1.30 <sup>b</sup>                                | -2.02 $\pm$ 0.08 <sup>c</sup>  | -4.61 $\pm$ 0.06 <sup>d</sup> |
| 1                                | 66.46 $\pm$ 0.54 <sup>b</sup>                                | -1.48 $\pm$ 0.07 <sup>b</sup>  | -2.58 $\pm$ 0.04 <sup>c</sup> |
| 2                                | 68.13 $\pm$ 0.88 <sup>ab</sup>                               | -1.27 $\pm$ 0.08 <sup>ab</sup> | -2.23 $\pm$ 0.11 <sup>b</sup> |
| 3                                | 69.49 $\pm$ 0.46 <sup>a</sup>                                | -1.09 $\pm$ 0.06 <sup>a</sup>  | -1.88 $\pm$ 0.04 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาผลการวัดสี ซึ่งรายงานผลเป็นค่า L, a\*, b\* พบว่า เมื่อเพิ่มปริมาณสาร  $\text{CaCl}_2$  มากขึ้น ค่า L, a\* และ b\* เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แสดงถึงเนื้อกุ้งต้มสุกมีสีขาวสว่างเพิ่มขึ้น

ผลการหาปริมาณ  $\text{CaCl}_2$  ในเนื้อกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับ 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ความเข้มข้นของ  $\text{CaCl}_2$  ในเนื้อกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง

| ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ | ความเข้มข้น $\text{CaCl}_2$ ในเนื้อกุ้งต้มสุก (% $\text{CaCl}_2$ ) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|---------------------------|--|
| 0                         | 0.05 $\pm$ 0.01 <sup>a</sup>   |
| 1                         | 0.24 $\pm$ 0.03 <sup>b</sup>   |
| 2                         | 0.50 $\pm$ 0.01 <sup>c</sup>   |
| 3                         | 0.79 $\pm$ 0.05 <sup>d</sup>   |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาปริมาณ  $\text{CaCl}_2$  พบว่า ในกุ้งต้มสุกหลังแช่ในสารละลาย  $\text{CaCl}_2$  ตั้งแต่ 1% ลงไปมีค่าต่ำกว่าที่มาตรฐาน (Richard, 1989) ซึ่งกำหนดไว้ให้พบในตัวอย่างได้ไม่เกิน 0.25 %

ดังนั้นในการทดลองขั้นต่อไปจึงสามารถใช้  $\text{CaCl}_2$  ได้ไม่เกิน 1 %

ผลการศึกษาการแปรปริมาณ STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

ผลการหา weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง ได้ผลแสดงไว้ในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP (%) | ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (%) | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |
|--------------------|-------------------------------|--|-------------------------------|
|                    |                               | weight gain (%)                                | cooking loss (%)              |
| 1                  | 0.5                           | 4.81 $\pm$ 0.04 <sup>e</sup>                   | 13.90 $\pm$ 0.88 <sup>c</sup> |
|                    | 0.75                          | 3.80 $\pm$ 0.24 <sup>f</sup>                   | 16.08 $\pm$ 0.91 <sup>b</sup> |
|                    | 1                             | 2.65 $\pm$ 0.05 <sup>g</sup>                   | 18.46 $\pm$ 0.47 <sup>a</sup> |
| 2                  | 0.5                           | 7.85 $\pm$ 0.32 <sup>d</sup>                   | 7.28 $\pm$ 0.36 <sup>e</sup>  |
|                    | 0.75                          | 7.65 $\pm$ 0.16 <sup>d</sup>                   | 8.75 $\pm$ 0.32 <sup>d</sup>  |
|                    | 1                             | 7.53 $\pm$ 0.25 <sup>d</sup>                   | 9.55 $\pm$ 0.44 <sup>d</sup>  |
| 3                  | 0.5                           | 12.43 $\pm$ 0.45 <sup>a</sup>                  | 3.20 $\pm$ 0.16 <sup>f</sup>  |
|                    | 0.75                          | 10.25 $\pm$ 0.24 <sup>b</sup>                  | 3.70 $\pm$ 0.29 <sup>f</sup>  |
|                    | 1                             | 8.65 $\pm$ 0.14 <sup>c</sup>                   | 4.00 $\pm$ 0.25 <sup>f</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP,  $\text{CaCl}_2$  และอิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  มีผลต่อค่า weight gain และ cooking loss อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) โดยเมื่อพิจารณาเฉพาะค่า weight gain การเพิ่มปริมาณสาร STPP จะมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อเพิ่มปริมาณสาร  $\text{CaCl}_2$  จะมีค่าลดลง เมื่อพิจารณาเฉพาะค่า cooking loss การเพิ่มปริมาณสาร STPP จะมีค่าลดลง เมื่อเพิ่มปริมาณสาร  $\text{CaCl}_2$  จะมีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง รายงานผลเป็นค่า L,  $a^*$ ,  $b^*$  แสดงไว้ในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP(%) | ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (%) | ค่าเฉลี่ยผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                       |                       |
|-------------------|-------------------------------|--|-----------------------|-----------------------|
|                   |                               | L  | $a^*$                 | $b^*$                 |
| 1                 | 0.5                           | $68.82 \pm 0.21^c$   | $-2.02 \pm 0.16^c$    | $-3.58 \pm 0.25^{cd}$ |
|                   | 0.75                          | $69.93 \pm 0.35^b$   | $-0.87 \pm 0.13^{ab}$ | $-2.58 \pm 0.36^{ab}$ |
|                   | 1                             | $74.12 \pm 0.52^a$   | $-0.73 \pm 0.35^a$    | $-1.92 \pm 0.11^a$    |
| 2                 | 0.5                           | $63.59 \pm 0.51^e$   | $-2.07 \pm 0.07^c$    | $-4.35 \pm 0.33^{de}$ |
|                   | 0.75                          | $63.65 \pm 0.23^d$   | $-1.74 \pm 0.01^c$    | $-3.09 \pm 0.44^{bc}$ |
|                   | 1                             | $68.64 \pm 0.20^c$   | $-1.08 \pm 0.09^{ab}$ | $-2.54 \pm 0.55^{ab}$ |
| 3                 | 0.5                           | $60.49 \pm 0.45^g$   | $-1.99 \pm 0.22^c$    | $-5.18 \pm 0.02^e$    |
|                   | 0.75                          | $61.95 \pm 0.35^f$   | $-1.84 \pm 0.07^c$    | $-4.47 \pm 0.35^e$    |
|                   | 1                             | $63.20 \pm 0.16^e$   | $-1.20 \pm 0.15^b$    | $-4.88 \pm 0.54^e$    |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด  $3 \times 3$  พบว่า ปริมาณสาร STPP,  $\text{CaCl}_2$  และอิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  มีผลต่อค่า L,  $a^*$ ,  $b^*$  อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) เมื่อพิจารณาโดยรวม จะพบว่า เมื่อใช้สาร STPP เพิ่มขึ้น ตัวอย่างมีสีขาวคล้ำเพิ่มขึ้น เมื่อใช้สาร  $\text{CaCl}_2$  เพิ่มขึ้น ตัวอย่างมีสีขาวสว่างเพิ่มขึ้น

ผลการวัดเนื้อสัมผัสของกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นแรงที่ใช้ในการเจาะ(นิวตัน) เนื้อกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แรงที่ใช้ในการเจาะ (นิวตัน) เนื้อกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP (%) | ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (%) | ค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้ในการเจาะเนื้อกุ้งต้มสุก (นิวตัน)<br>± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------------------|-------------------------------|--|
| 1                  | 0.5                           | $3.87 \pm 0.04^e$  |
|                    | 0.75                          | $5.05 \pm 0.10^c$  |
|                    | 1                             | $6.54 \pm 0.07^a$  |
| 2                  | 0.5                           | $3.04 \pm 0.06^g$  |
|                    | 0.75                          | $3.61 \pm 0.08^f$  |
|                    | 1                             | $5.37 \pm 0.11^b$  |
| 3                  | 0.5                           | $2.08 \pm 0.04^i$  |
|                    | 0.75                          | $2.72 \pm 0.10^h$  |
|                    | 1                             | $4.62 \pm 0.04^d$  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP,  $\text{CaCl}_2$  และอิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  มีผลต่อค่าแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) โดยเมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP แรงที่ใช้เจาะจะลดลง เนื่องจากเนื้อกุ้งมีลักษณะกรอบร่วน และเมื่อเพิ่มปริมาณสาร  $\text{CaCl}_2$  มากขึ้น แรงที่ใช้เจาะจะมากขึ้นเนื่องจากเนื้อกุ้งมีลักษณะนุ่มและเหนียวมากขึ้น



ผลการประเมินทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP(%) | ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (%) | คะแนนเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |                  |                                |
|-------------------|-------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|------------------|--------------------------------|
|                   |                               | ลักษณะปรากฏ                           | กลิ่นรส                       | เนื้อสัมผัส      | การยอมรับรวม                   |
| 1                 | 0.5                           | 6.60 $\pm$ 1.80 <sup>d</sup>          | 13.27 $\pm$ 1.48 <sup>a</sup> | 9.40 $\pm$ 1.35  | 4.80 $\pm$ 1.37 <sup>bcd</sup> |
|                   | 0.75                          | 7.80 $\pm$ 1.32 <sup>c</sup>          | 11.27 $\pm$ 1.75 <sup>b</sup> | 10.86 $\pm$ 1.68 | 5.60 $\pm$ 1.18 <sup>abc</sup> |
|                   | 1                             | 10.40 $\pm$ 1.84 <sup>b</sup>         | 9.33 $\pm$ 1.54 <sup>c</sup>  | 11.73 $\pm$ 1.83 | 6.47 $\pm$ 1.06 <sup>a</sup>   |
| 2                 | 0.5                           | 10.20 $\pm$ 1.61 <sup>b</sup>         | 6.67 $\pm$ 1.79 <sup>e</sup>  | 6.33 $\pm$ 1.54  | 5.87 $\pm$ 1.40 <sup>ab</sup>  |
|                   | 0.75                          | 13.14 $\pm$ 0.13 <sup>a</sup>         | 8.40 $\pm$ 1.64 <sup>cd</sup> | 9.20 $\pm$ 1.93  | 6.53 $\pm$ 1.60 <sup>a</sup>   |
|                   | 1                             | 13.73 $\pm$ 0.96 <sup>a</sup>         | 9.27 $\pm$ 1.75 <sup>c</sup>  | 9.33 $\pm$ 1.80  | 6.60 $\pm$ 1.50 <sup>a</sup>   |
| 3                 | 0.5                           | 4.73 $\pm$ 1.60 <sup>e</sup>          | 6.60 $\pm$ 1.45 <sup>e</sup>  | 5.67 $\pm$ 1.50  | 4.07 $\pm$ 1.44 <sup>d</sup>   |
|                   | 0.75                          | 5.60 $\pm$ 1.72 <sup>de</sup>         | 7.40 $\pm$ 1.35 <sup>de</sup> | 7.67 $\pm$ 1.68  | 4.73 $\pm$ 1.22 <sup>cd</sup>  |
|                   | 1                             | 6.47 $\pm$ 1.76 <sup>e</sup>          | 7.93 $\pm$ 1.87 <sup>d</sup>  | 8.87 $\pm$ 1.73  | 5.27 $\pm$ 1.62 <sup>bc</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial with Complete Block Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP,  $\text{CaCl}_2$  และอิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส และการยอมรับรวมอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) โดยกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 0.75% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ 1% ได้รับคะแนนการประเมินผลด้านลักษณะปรากฏ และการยอมรับรวมมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินด้านเนื้อสัมผัส พบว่า ปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  มีผลต่อคะแนนด้านเนื้อสัมผัส แต่อิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  ไม่มีผลต่อคะแนนด้านเนื้อสัมผัสอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) ผลดังตารางที่ 4.15-4.17 เมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP และ  $\text{CaCl}_2$  คะแนนการประเมินผลลดลงและเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ในการทดลองขั้นต่อไปเลือกใช้สารละลาย STPP 0.75% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่กุ้งก่อนนำไปต้มสุก

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านเนื้อสัมผัส หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน

| Source of Variation           | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-------------------------------|-------------------|---------------------|
| จำนวนซ้ำ                      | 14                | 6.182               |
| ปริมาณสาร STPP (A)            | 2                 | 128.363*            |
| ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (B) | 2                 | 98.147*             |
| AB                            | 4                 | 2.507 <sup>ns</sup> |
| Error                         | 112               | 2.403               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านเนื้อสัมผัส หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ  $\text{CaCl}_2$  เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร STPP (%) | คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลด้านเนื้อสัมผัส |
|--------------------|--|
| 1                  | 10.66 <sup>a</sup>                     |
| 2                  | 8.29 <sup>b</sup>                      |
| 3                  | 7.40 <sup>c</sup>                      |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านเนื้อสัมผัส หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ STPP เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร $\text{CaCl}_2$ (%) | คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลด้านเนื้อสัมผัส |
|-------------------------------|--|
| 0.5                           | 7.13 <sup>c</sup>                      |
| 0.75                          | 9.24 <sup>b</sup>                      |
| 1                             | 9.98 <sup>a</sup>                      |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

#### 4.1.4 ผลการแช่กุ้งในสารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP

ผลการหา weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร SAPP<br>(%) | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |
|-----------------------|--|-------------------------------|
|                       | weight gain                                    | cooking loss                  |
| 0                     | 9.80 $\pm$ 0.22 <sup>d</sup>                   | 8.06 $\pm$ 0.32 <sup>a</sup>  |
| 0.5                   | 10.29 $\pm$ 0.16 <sup>c</sup>                  | 7.84 $\pm$ 0.06 <sup>ab</sup> |
| 1                     | 10.51 $\pm$ 0.04 <sup>c</sup>                  | 7.72 $\pm$ 0.06 <sup>ab</sup> |
| 1.5                   | 11.06 $\pm$ 0.08 <sup>b</sup>                  | 7.45 $\pm$ 0.14 <sup>b</sup>  |
| 2                     | 11.59 $\pm$ 0.07 <sup>a</sup>                  | 6.35 $\pm$ 0.08 <sup>c</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาค่า weight gain ของกุ้งดิบ และ cooking loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย SAPP ในระดับต่างกัน เมื่อใช้ปริมาณ SAPP เพิ่มขึ้น พบว่า น้ำหนักของกุ้งดิบหลังแช่สารละลายเพิ่มขึ้น และการสูญเสียน้ำหนักของกุ้งต้มสุกลดลง อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขา) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับ 2% ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขา) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ในระดับ 2% ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร SAPP<br>(%) | ค่าเฉลี่ยผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                |                                |
|-----------------------|--|--------------------------------|--------------------------------|
|                       | L  | a*                             | b*                             |
| 0                     | 65.79 $\pm$ 1.30 <sup>ab</sup>                               | -3.63 $\pm$ 0.06 <sup>ab</sup> | -6.09 $\pm$ 0.08 <sup>ab</sup> |
| 0.5                   | 65.40 $\pm$ 0.67 <sup>b</sup>                                | -3.83 $\pm$ 0.05 <sup>b</sup>  | -6.32 $\pm$ 0.13 <sup>bc</sup> |
| 1                     | 66.02 $\pm$ 0.32 <sup>ab</sup>                               | -3.45 $\pm$ 0.31 <sup>a</sup>  | -6.55 $\pm$ 0.52 <sup>c</sup>  |
| 1.5                   | 66.83 $\pm$ 0.82 <sup>ab</sup>                               | -3.62 $\pm$ 0.11 <sup>ab</sup> | -5.98 $\pm$ 0.20 <sup>ab</sup> |
| 2                     | 67.67 $\pm$ 0.26 <sup>a</sup>                                | -3.53 $\pm$ 0.50 <sup>a</sup>  | -5.82 $\pm$ 0.13 <sup>a</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาผลการวัดสี พบว่า เมื่อเพิ่มปริมาณสาร SAPP มากขึ้น ค่า L , a\* และ b\* มีค่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แสดงถึงเนื้อกุ้งต้มสุกมีสีขาวสว่างเพิ่มขึ้น

ผลการหาปริมาณ Phosphorus ในกึ่งตุ้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ปริมาณ Phosphorus ในกึ่งตุ้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร SAPP (%) | ค่าเฉลี่ยปริมาณ Phosphorus (%P <sub>2</sub> O <sub>5</sub> ) ± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------------------|--|
| 0                  | 0.34 ± 0.02 <sup>e</sup>   |
| 0.5                | 0.44 ± 0.01 <sup>d</sup>   |
| 1                  | 0.48 ± 0.01 <sup>c</sup>   |
| 1.5                | 0.60 ± 0.03 <sup>b</sup>   |
| 2                  | 0.70 ± 0.01 <sup>a</sup>   |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (p<0.05)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า ในกึ่งตุ้มสุกหลังแช่ในสารละลาย SAPP ตั้งแต่ 1.5% ขึ้นไปมีปริมาณสูงกว่าที่มาตรฐานกำหนดไว้ ซึ่งกำหนดให้พบในตัวอย่างได้ไม่เกิน 0.5 % ดังนั้นในการทดลองขั้นต่อไปจึงสามารถใช้ SAPP ได้ไม่เกิน 1 %

ผลการศึกษาการใช้ปริมาณ STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

ผลการหา weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ค่า weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP (%) | ปริมาณสาร SAPP (%) | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                |
|--------------------|--------------------|--|--------------------------------|
|                    |                    | weight gain                                    | cooking loss                   |
| 1                  | 0.5                | 3.23 $\pm$ 0.28 <sup>g</sup>                   | 11.84 $\pm$ 0.33 <sup>a</sup>  |
|                    | 0.75               | 4.14 $\pm$ 0.21 <sup>f</sup>                   | 11.29 $\pm$ 0.34 <sup>ab</sup> |
|                    | 1                  | 4.32 $\pm$ 0.15 <sup>f</sup>                   | 10.71 $\pm$ 0.51 <sup>b</sup>  |
| 1.5                | 0.5                | 6.34 $\pm$ 0.08 <sup>e</sup>                   | 9.98 $\pm$ 0.20 <sup>c</sup>   |
|                    | 0.75               | 7.71 $\pm$ 0.16 <sup>d</sup>                   | 9.05 $\pm$ 0.13 <sup>d</sup>   |
|                    | 1                  | 8.23 $\pm$ 0.37 <sup>c</sup>                   | 8.14 $\pm$ 0.21 <sup>e</sup>   |
| 2                  | 0.5                | 9.78 $\pm$ 0.11 <sup>b</sup>                   | 7.90 $\pm$ 0.13 <sup>ef</sup>  |
|                    | 0.75               | 10.52 $\pm$ 0.06 <sup>a</sup>                  | 7.45 $\pm$ 0.11 <sup>fg</sup>  |
|                    | 1                  | 10.72 $\pm$ 0.10 <sup>a</sup>                  | 7.00 $\pm$ 0.12 <sup>g</sup>   |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP, SAPP มีผลต่อค่า weight gain และ cooking loss อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แต่อิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ SAPP ไม่มีผลต่อค่า weight gain และ cooking loss อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) ผลดังตารางที่ 4.22-4.27 เมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP และ SAPP ค่า weight gain และ cooking loss มีค่าเพิ่มขึ้นและลดลงตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า weight gain ของกึ่งดิบ หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| Source of Variation | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|---------------------|-------------------|---------------------|
| ปริมาณสาร STPP (A)  | 2                 | 62.527*             |
| ปริมาณสาร SAPP (B)  | 2                 | 2.818*              |
| AB                  | 4                 | 0.133 <sup>ns</sup> |
| Error               | 9                 | 0.037               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบค่า weight gain ของกึ่งดิบ หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ SAPP เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร STPP (%) | weight gain (%)    |
|--------------------|--------------------|
| 1                  | 3.90 <sup>c</sup>  |
| 1.5                | 7.43 <sup>b</sup>  |
| 2                  | 10.34 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบค่า weight gain ของกึ่งดิบ หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ STPP เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร SAPP (%) | weight gain (%)   |
|--------------------|-------------------|
| 0.5                | 6.45 <sup>c</sup> |
| 0.75               | 7.46 <sup>b</sup> |
| 1                  | 7.76 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนค่า cooking loss ของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| Source of Variation | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|---------------------|-------------------|---------------------|
| ปริมาณสาร STPP (A)  | 2                 | 22.193*             |
| ปริมาณสาร SAPP (B)  | 2                 | 2.503*              |
| AB                  | 4                 | 0.121 <sup>ns</sup> |
| Error               | 9                 | 0.070               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบค่า cooking loss ของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ SAPP เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร STPP (%) | cooking loss (%)   |
|--------------------|--------------------|
| 1                  | 11.28 <sup>a</sup> |
| 1.5                | 9.06 <sup>b</sup>  |
| 2                  | 7.45 <sup>c</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบค่า cooking loss ของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน โดยให้ปริมาณ STPP เป็นตัวแปรคงที่

| ปริมาณสาร SAPP (%) | cooking loss (%)  |
|--------------------|-------------------|
| 0.5                | 9.91 <sup>a</sup> |
| 0.75               | 9.26 <sup>b</sup> |
| 1                  | 8.62 <sup>c</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )



ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง รายงานผลเป็นค่า L, a\*, b\* แสดงไว้ในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก (เฉพาะสีขาว) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร<br>STPP(%) | ปริมาณสาร<br>SAPP(%) | ค่าเฉลี่ยผลการวัดสีเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                |                                |
|----------------------|----------------------|--|--------------------------------|--------------------------------|
|                      |                      | L  | a*                             | b*                             |
| 1                    | 0.5                  | 62.86 $\pm$ 0.56 <sup>e</sup>                                | -3.82 $\pm$ 0.06 <sup>bc</sup> | -7.33 $\pm$ 0.14 <sup>cd</sup> |
|                      | 0.75                 | 66.85 $\pm$ 0.09 <sup>b</sup>                                | -3.69 $\pm$ 0.05 <sup>b</sup>  | -6.62 $\pm$ 0.24 <sup>ab</sup> |
|                      | 1                    | 69.81 $\pm$ 0.49 <sup>a</sup>                                | -3.15 $\pm$ 0.13 <sup>a</sup>  | -6.39 $\pm$ 0.26 <sup>a</sup>  |
| 1.5                  | 0.5                  | 62.35 $\pm$ 0.44 <sup>e</sup>                                | -4.01 $\pm$ 0.02 <sup>d</sup>  | -7.68 $\pm$ 0.12 <sup>d</sup>  |
|                      | 0.75                 | 63.65 $\pm$ 0.23 <sup>d</sup>                                | -3.90 $\pm$ 0.08 <sup>cd</sup> | -6.91 $\pm$ 0.08 <sup>bc</sup> |
|                      | 1                    | 64.83 $\pm$ 0.15 <sup>c</sup>                                | -3.72 $\pm$ 0.02 <sup>b</sup>  | -6.57 $\pm$ 0.18 <sup>b</sup>  |
| 2                    | 0.5                  | 60.13 $\pm$ 0.09 <sup>f</sup>                                | -4.32 $\pm$ 0.04 <sup>e</sup>  | -8.16 $\pm$ 0.12 <sup>e</sup>  |
|                      | 0.75                 | 63.14 $\pm$ 0.05 <sup>de</sup>                               | -4.17 $\pm$ 0.12 <sup>e</sup>  | -7.38 $\pm$ 0.28 <sup>cd</sup> |
|                      | 1                    | 62.82 $\pm$ 0.30 <sup>e</sup>                                | -3.93 $\pm$ 0.03 <sup>cd</sup> | -6.89 $\pm$ 0.22 <sup>bc</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP, SAPP และอิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ SAPP มีผลต่อค่า L, a\*, b\* อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) เมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP มากขึ้น ค่า L, a\*, b\* มีค่าลดลงแสดงถึงเนื้อกุ้งมีสีขาวยางลดลง และเมื่อเพิ่มปริมาณสาร SAPP มากขึ้น ค่า L, a\*, b\* มีค่าเพิ่มขึ้น แสดงถึงเนื้อกุ้งมีสีขาวยางเพิ่มขึ้น

ผลการวัดเนื้อสัมผัสของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 แรงที่ใช้ในการเจาะ (นิวตัน) เนื้อกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP (%) | ปริมาณสาร SAPP (%) | ค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้ในการเจาะเนื้อกุ้งต้มสุก (นิวตัน) ± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------------------|--------------------|---|
| 1                  | 0.5                | 5.38 ± 0.08 <sup>a</sup>  |
|                    | 0.75               | 3.52 ± 0.04 <sup>c</sup>  |
|                    | 1                  | 2.58 ± 0.10 <sup>e</sup>  |
| 1.5                | 0.5                | 3.77 ± 0.08 <sup>b</sup>  |
|                    | 0.75               | 3.33 ± 0.07 <sup>d</sup>  |
|                    | 1                  | 2.20 ± 0.04 <sup>f</sup>  |
| 2                  | 0.5                | 3.53 ± 0.07 <sup>c</sup>  |
|                    | 0.75               | 2.72 ± 0.13 <sup>e</sup>  |
|                    | 1                  | 1.75 ± 0.06 <sup>g</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP, SAPP และ อิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ SAPP มีผลต่อค่าที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ ) โดยเมื่อเพิ่มปริมาณสาร STPP และ SAPP มากขึ้น แรงที่ใช้เจาะจะลดลง เนื่องจากเนื้อกุ้งมีลักษณะกรอบอ่อนเพิ่มขึ้น

ผลการประเมินทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP ในระดับต่างกัน

| ปริมาณสาร STPP(%) | ปริมาณสาร SAPP(%) | คะแนนเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                 |                                |                               |
|-------------------|-------------------|---------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|-------------------------------|
|                   |                   | ลักษณะปรากฏ                           | กลิ่นรส                         | เนื้อสัมผัส                    | การยอมรับรวม                  |
| 1                 | 0.5               | 7.60 $\pm$ 1.18 <sup>c</sup>          | 9.07 $\pm$ 1.71 <sup>cde</sup>  | 9.60 $\pm$ 1.35 <sup>bc</sup>  | 5.93 $\pm$ 1.28 <sup>bc</sup> |
|                   | 0.75              | 6.60 $\pm$ 1.55 <sup>d</sup>          | 8.67 $\pm$ 1.45 <sup>cde</sup>  | 11.27 $\pm$ 1.75 <sup>a</sup>  | 6.20 $\pm$ 1.08 <sup>b</sup>  |
|                   | 1                 | 4.27 $\pm$ 0.88 <sup>e</sup>          | 9.73 $\pm$ 1.49 <sup>abc</sup>  | 10.27 $\pm$ 1.39 <sup>ab</sup> | 5.20 $\pm$ 1.26 <sup>cd</sup> |
| 1.5               | 0.5               | 11.13 $\pm$ 1.30 <sup>a</sup>         | 9.53 $\pm$ 1.60 <sup>abcd</sup> | 9.07 $\pm$ 1.67 <sup>cd</sup>  | 7.46 $\pm$ 0.83 <sup>a</sup>  |
|                   | 0.75              | 9.73 $\pm$ 1.57 <sup>b</sup>          | 10.40 $\pm$ 1.72 <sup>ab</sup>  | 7.87 $\pm$ 1.64 <sup>e</sup>   | 6.73 $\pm$ 0.96 <sup>ab</sup> |
|                   | 1                 | 9.40 $\pm$ 1.63 <sup>b</sup>          | 10.60 $\pm$ 1.50 <sup>a</sup>   | 8.27 $\pm$ 1.49 <sup>de</sup>  | 5.00 $\pm$ 1.25 <sup>d</sup>  |
| 2                 | 0.5               | 10.46 $\pm$ 1.46 <sup>ab</sup>        | 8.07 $\pm$ 1.33 <sup>e</sup>    | 5.73 $\pm$ 1.16 <sup>fg</sup>  | 4.60 $\pm$ 1.30 <sup>d</sup>  |
|                   | 0.75              | 10.80 $\pm$ 1.65 <sup>a</sup>         | 9.27 $\pm$ 1.49 <sup>bcd</sup>  | 4.87 $\pm$ 1.24 <sup>g</sup>   | 4.67 $\pm$ 1.23 <sup>d</sup>  |
|                   | 1                 | 9.46 $\pm$ 1.06 <sup>b</sup>          | 8.33 $\pm$ 1.45 <sup>de</sup>   | 6.07 $\pm$ 1.33 <sup>g</sup>   | 4.60 $\pm$ 1.12 <sup>d</sup>  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Symmetric Factorial with Complete Block Experiment ขนาด 3\*3 พบว่า ปริมาณสาร STPP, SAPP และ อิทธิพลร่วมระหว่างปริมาณสาร STPP และ SAPP มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส และการยอมรับรวม อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) กุ้งต้มสุกที่ผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% ได้รับคะแนนในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส และการยอมรับรวมมากที่สุด ดังนั้นจึงเลือกใช้ภาวะของการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% ไปใช้ในการทดลองขั้นต่อไป

4.1.5 เปรียบเทียบคุณภาพของกึ่งต้มสุกที่ได้จากการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  กับกึ่งต้มสุกที่ได้จากการแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ SAPP

ผลการหา weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกที่ได้จากการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% ในระดับต่างกัน เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ค่า weight gain ของกึ่งดิบ และ cooking loss ของกึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5%

| สารละลายที่ใช้                 | ค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (%) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |
|--------------------------------|--|-------------------------------|
|                                | weight gain                                    | cooking loss                  |
| STPP 2%+ $\text{CaCl}_2$ 0.75% | 7.85 $\pm$ 0.18 <sup>b</sup>                   | 9.12 $\pm$ 0.06 <sup>b</sup>  |
| STPP 1.5%+SAPP 0.5%            | 9.27 $\pm$ 0.16 <sup>a</sup>                   | 10.38 $\pm$ 0.24 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า กึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% มีค่า weight gain และ cooking loss มากกว่ากึ่งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ผลการวัดสีเนื้อกึ่งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขา) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 ผลการวัดสีเนื้อกึ่งต้มสุก (เฉพาะส่วนสีขา) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5%

| สารละลายที่ใช้                 | ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |                               |
|--------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
|                                | L                                   | a*                            | b*                            |
| STPP 2%+ $\text{CaCl}_2$ 0.75% | 63.72 $\pm$ 0.06 <sup>a</sup>       | -1.83 $\pm$ 0.07 <sup>a</sup> | -4.25 $\pm$ 0.06 <sup>a</sup> |
| STPP 1.5%+SAPP 0.5%            | 62.48 $\pm$ 0.35 <sup>b</sup>       | -3.68 $\pm$ 0.04 <sup>b</sup> | -6.54 $\pm$ 0.03 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า กุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% มีค่า L,  $a^*$ ,  $b^*$  มากกว่ากุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แสดงถึงเนื้อกุ้งต้มสุกมีสีขาวสว่างมากกว่า

ผลการวัดเนื้อสัมผัสของกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นแรงที่ใช้ในการเจาะ(นิวตัน) เนื้อกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 แรงที่ใช้ในการเจาะ (นิวตัน) เนื้อกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5%

| สารละลายที่ใช้                 | ค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้ในการเจาะเนื้อกุ้งต้มสุก (นิวตัน) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |  |
|--------------------------------|---|--|
|                                | เบนมาตรฐาน  |  |
| STPP 2%+ $\text{CaCl}_2$ 0.75% | 3.23 $\pm$ 0.03 <sup>a</sup>  |  |
| STPP 1.5%+SAPP 0.5%            | 2.12 $\pm$ 0.07 <sup>b</sup>  |  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า กุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% ใช้แรงในการเจาะมากกว่ากุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แสดงว่าเนื้อกุ้งมีความนุ่มและเหนียวมากกว่า

ผลการประเมินทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แสดงไว้ในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% และ STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5%

| สารละลายที่ใช้                 | คะแนนเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                               |                               |                              |
|--------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|------------------------------|
|                                | ลักษณะปรากฏ                           | กลิ่นรส                       | เนื้อสัมผัส                   | การยอมรับรวม                 |
| STPP 2%+ $\text{CaCl}_2$ 0.75% | 11.60 $\pm$ 1.18 <sup>a</sup>         | 10.33 $\pm$ 1.54 <sup>a</sup> | 11.07 $\pm$ 1.53 <sup>a</sup> | 7.93 $\pm$ 0.88 <sup>a</sup> |
| STPP 1.5%+SAPP 0.5%            | 10.20 $\pm$ 1.20 <sup>b</sup>         | 8.86 $\pm$ 1.50 <sup>b</sup>  | 8.86 $\pm$ 1.64 <sup>b</sup>  | 6.87 $\pm$ 0.83 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ RCBD พบว่า กุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% มีคะแนนการยอมรับรวม ลักษณะปรากฏ กลิ่นรส และเนื้อสัมผัส มากกว่ากุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่สารละลาย STPP 1.5% ร่วมกับ SAPP 0.5% อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ดังนั้นภาวะที่เหมาะสมในการแช่สารละลายคือ แช่กุ้งในสารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% ก่อนนำกุ้งไปต้มสุก

## 4.2 ผลการหาภาวะที่เหมาะสมของการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว

### 4.2.1 ปริมาณไนโตรเจนเหลวที่ใช้สำหรับแช่เยือกแข็งกึ่งต้มสุกที่อุณหภูมิ $-18^{\circ}\text{C}$

นำกุ้งที่ผ่านการแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% ไปต้มสุก บรรจุถุงพลาสติก Nylon/LLDPE ถุงละประมาณ 100 กรัม ใส่ใน Cryo Test Chamber จำนวน 9 ถุง แล้วแช่เยือกแข็งด้วยที่อุณหภูมิของ Cryo Test Chamber เท่ากับ  $-70^{\circ}$ ,  $-90^{\circ}$  และ  $-110^{\circ}\text{C}$  ปริมาณการใช้ไนโตรเจนเหลว แสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ปริมาณไนโตรเจนเหลวที่ใช้สำหรับแช่เยือกแข็งกึ่งต้มสุก โดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน

| อุณหภูมิที่ใช้ในการแช่เยือกแข็ง<br>( $^{\circ}\text{C}$ ) | ปริมาณไนโตรเจนเหลวที่ใช้แช่เยือกแข็งกึ่งต้มสุก $\pm$ ค่า<br>เบี่ยงเบนมาตรฐาน<br>(kgs. nitrogen / kgs. product) |
|---|--|
| -70   | $1.05 \pm 0.03^{\text{c}}$   |
| -90   | $1.13 \pm 0.04^{\text{b}}$   |
| -110  | $1.21 \pm 0.04^{\text{a}}$   |

a, b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD เมื่อพิจารณาปริมาณไนโตรเจนเหลวที่ใช้แช่เยือกแข็ง กึ่งต้มสุกโดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลวต่างกัน พบว่า การใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งลดลงทำให้ต้องใช้ไนโตรเจนเหลวสำหรับแช่เยือกแข็งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

4.2.2 ผลการหาน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ที่ลดลงเนื่องจากการแช่เยือกแข็ง (freezing loss) และการสูญเสียน้ำหนักเนื่องจากการละลายผลึกน้ำแข็ง (thawing loss)

ผลการหา freezing loss และ thawing loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ค่า freezing loss และ thawing loss ของกุ้งต้มสุกหลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน

| อุณหภูมิที่ใช้ในการแช่เยือกแข็ง<br>(°C) | ค่าเฉลี่ย (%) ± ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                          |
|---|-------------------------------------|--------------------------|
|   | freezing loss<br>ns                 | thawing loss             |
| -70                                     | 2.28 ± 0.24                         | 2.29 ± 0.13 <sup>a</sup> |
| -90                                     | 2.10 ± 0.03                         | 1.73 ± 0.06 <sup>b</sup> |
| -110                                    | 2.02 ± 0.10                         | 1.52 ± 0.11 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ns ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า การใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งลดลงไม่มีผลต่อค่า freezing loss อย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ ) แต่มีผลต่อค่า thawing loss อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) นั่นคือ เมื่อใช้อุณหภูมิแช่เยือกแข็งต่ำลงการสูญเสียน้ำหนักหลังละลายผลึกน้ำแข็งมีค่าลดลง



#### 4.2.3 ผลการวัดเนื้อสัมผัสของกึ่งต้มสุกหลังแช่เยือกแข็ง

ผลการวัดเนื้อสัมผัสของกึ่งต้มสุกหลังแช่เยือกแข็ง รายงานผลเป็นแรงที่ใช้เจาะ(นิวตัน) เนื้อกึ่งต้มสุก หลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้คุณสมบัติของการแช่เยือกแข็งต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 แรงที่ใช้เจาะ(นิวตัน) เนื้อกึ่งต้มสุก หลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้คุณสมบัติของการแช่เยือกแข็งต่างกัน

| อุณหภูมิที่ใช้ในการแช่เยือกแข็ง | ค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้ในการเจาะเนื้อกึ่งต้มสุก (นิวตัน) $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|---------------------------------|---|
| -70                             | 3.78 $\pm$ 0.06 <sup>a</sup>  |
| -90                             | 3.30 $\pm$ 0.05 <sup>b</sup>  |
| -110                            | 3.22 $\pm$ 0.05 <sup>b</sup>  |

a, b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ CRD พบว่า เมื่อใช้คุณสมบัติของการแช่เยือกแข็งลดลง ต้องใช้แรงในการเจาะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แสดงถึงเนื้อกึ่งมีความนุ่มและเหนียวมากขึ้น

#### 4.2.4 การประเมินทางประสาทสัมผัส

ผลการประเมินทางประสาทสัมผัส รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก หลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสของกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส (คะแนนเต็ม 15) และการยอมรับรวม (คะแนนเต็ม 9) หลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว โดยใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน

| อุณหภูมิที่ใช้ในการแช่เยือกแข็ง ( °C) | คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลทางประสาทสัมผัส $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |                                |                               |                            |
|---------------------------------------|--|--------------------------------|-------------------------------|----------------------------|
|                                       | ลักษณะปรากฏ  | กลิ่นรส                        | เนื้อสัมผัส                   | การยอมรับรวม <sup>ns</sup> |
| -70                                   | 9.67 $\pm$ 1.95 <sup>b</sup>                                     | 9.47 $\pm$ 1.92 <sup>b</sup>   | 9.06 $\pm$ 1.38 <sup>b</sup>  | 6.67 $\pm$ 1.05            |
| -90                                   | 10.93 $\pm$ 1.58 <sup>a</sup>                                    | 10.13 $\pm$ 1.55 <sup>ba</sup> | 11.20 $\pm$ 1.65 <sup>a</sup> | 7.00 $\pm$ 1.20            |
| -110                                  | 11.40 $\pm$ 1.35 <sup>a</sup>                                    | 11.00 $\pm$ 1.77 <sup>a</sup>  | 11.80 $\pm$ 1.82 <sup>a</sup> | 7.40 $\pm$ 1.30            |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

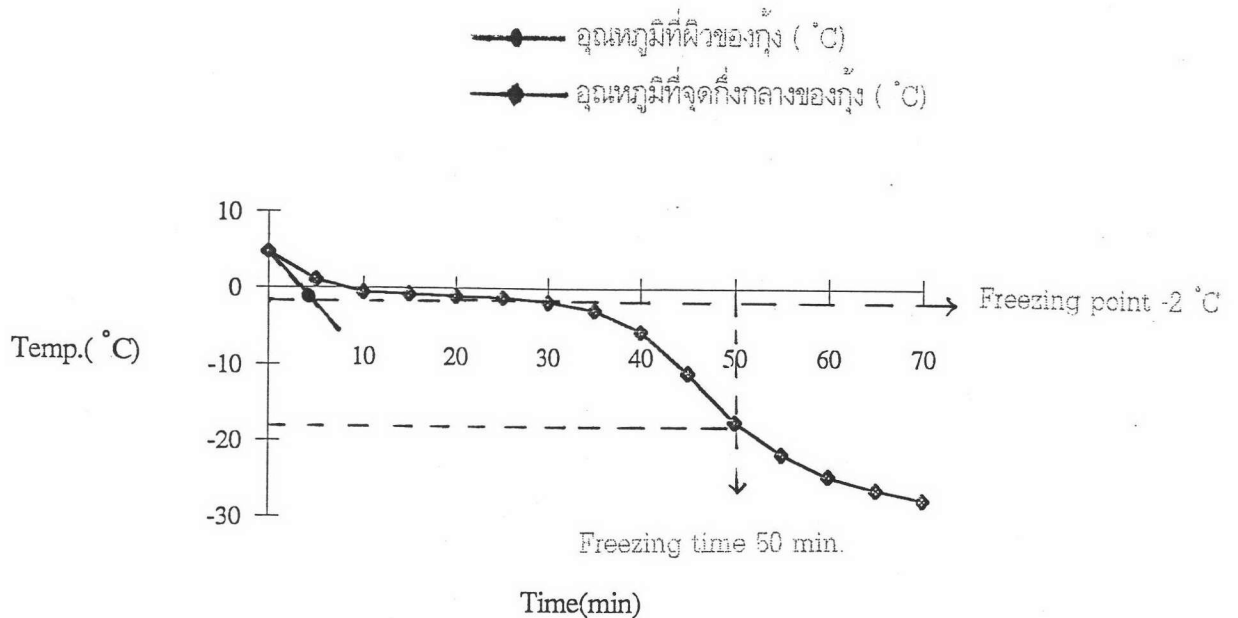
ns ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแบบ RCBD พบว่า การแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลวที่อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งต่างกัน มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส และเนื้อสัมผัส อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) แต่ไม่มีผลต่อคะแนนการยอมรับรวมอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

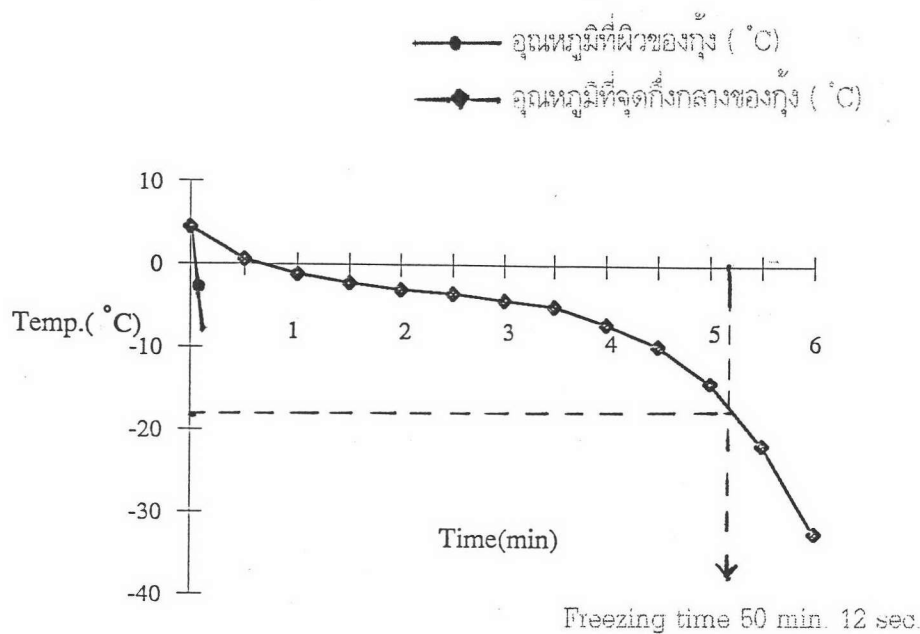
เพื่อเลือกหาอุณหภูมิที่เหมาะสมของการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว ดังนั้นจึงพิจารณาปริมาณการใช้ไนโตรเจนเหลวสำหรับการแช่เยือกแข็ง พบว่า เมื่อใช้อุณหภูมิของการแช่เยือกแข็งลดลงปริมาณของไนโตรเจนเหลวที่ใช้จะเพิ่มขึ้นด้วยอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) การแช่เยือกแข็งที่อุณหภูมิ -110 °C ต้องใช้ไนโตรเจนเหลวมากที่สุด ดังนั้นเมื่อพิจารณารวมกับคะแนนการประเมินผลทางประสาทสัมผัสในด้านลักษณะปรากฏ กลิ่นรส และเนื้อสัมผัส จึงเลือกการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลวที่อุณหภูมิ -90 °C ไปใช้ในการทดลองขั้นต่อไป

4.3 เปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการแช่เยือกแข็งและอัตราเร็วของการแช่เยือกแข็งระหว่างการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น ( Air blast freezing ) กับ การแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว ( Liquid nitrogen cryogenic freezing )

ผลการหาเวลาที่ใช้ในการแช่เยือกแข็ง(freezing time) และอัตราเร็วของการแช่เยือกแข็ง(freezing rate) ระหว่างการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น กับ การแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลวที่อุณหภูมิ  $-90^{\circ}\text{C}$  แสดงดังรูปที่ 4.1-4.2 และตารางที่ 4.39



รูปที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิและเวลาของการแช่เยือกแข็งกุ้งต้มสุกด้วยลมเย็น



รูปที่ 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิและเวลาของการแช่เยือกแข็งกุ้งต้มสุกด้วยไอไนโตรเจนเหลว

ตารางที่ 4.39 เวลาที่ใช้ในการแช่เยือกแข็งและอัตราเร็วของการแช่เยือกแข็ง กุ้งต้มสุกที่บรรจุในถุงพลาสติก โดยใช้วิธีแช่เยือกแข็งต่างกัน

| วิธีแช่เยือกแข็ง | เวลาที่ใช้แช่เยือกแข็ง | อัตราเร็วของการแช่เยือกแข็ง<br>(เซนติเมตรต่อชั่วโมง) |
|------------------|------------------------|--|
| ลมเย็น           | 50 นาที                | 0.91   |
| ไนโตรเจนเหลว     | 5 นาที 12 วินาที       | 9.03   |

#### 4.4 ผลการศึกษาคุณภาพของกึ่งตัวนำสารละลายผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

นำกึ่งตัวนำที่ผ่านการเตรียมจากข้อ 4.1.5 กับกึ่งตัวนำที่ไม่ผ่านการเตรียม มาแช่เยือกแข็งด้วยวิธีการแช่เยือกแข็งแบบลมเย็น (AB) และ ไนโตรเจนเหลว (LN) ที่อุณหภูมิของ Cryo Test Chamber เท่ากับ  $-90^{\circ}\text{C}$  เก็บรักษาที่ภาวะอุณหภูมิต่ำ  $-18^{\circ}\text{C}$  เป็นเวลา 24 สัปดาห์ สุ่มตัวอย่างมาตรวจวัดผลทุก 6 สัปดาห์

#### 4.4.1 ผลการหาการสูญเสียน้ำหนักเนื่องจากการละลายผลึกน้ำแข็ง

ผลการหา thawing loss ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ค่า thawing loss ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ<br>(สัปดาห์) | วิธีแช่<br>เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน<br>thawing loss (%) |
|--------------------------|----------------------|-------------------|---|
| 0                        | AB                   | ไม่แช่สารละลาย    | $2.59 \pm 0.15^k$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $2.14 \pm 0.14^l$                                       |
|                          | LN                   | ไม่แช่สารละลาย    | $1.86 \pm 0.02^m$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $1.46 \pm 0.08^n$                                       |
| 6                        | AB                   | ไม่แช่สารละลาย    | $3.89 \pm 0.09^i$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $3.63 \pm 0.17^{ji}$                                    |
|                          | LN                   | ไม่แช่สารละลาย    | $2.79 \pm 0.13^k$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $2.19 \pm 0.06^l$                                       |
| 12                       | AB                   | ไม่แช่สารละลาย    | $5.88 \pm 0.04^g$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $4.65 \pm 0.17^h$                                       |
|                          | LN                   | ไม่แช่สารละลาย    | $4.40 \pm 0.15^h$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $3.52 \pm 0.05^j$                                       |
| 18                       | AB                   | ไม่แช่สารละลาย    | $8.17 \pm 0.13^c$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $7.69 \pm 0.15^d$                                       |
|                          | LN                   | ไม่แช่สารละลาย    | $7.46 \pm 0.06^{de}$                                    |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $6.39 \pm 0.03^f$                                       |
| 24                       | AB                   | ไม่แช่สารละลาย    | $8.78 \pm 0.21^a$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $8.43 \pm 0.19^b$                                       |
|                          | LN                   | ไม่แช่สารละลาย    | $7.69 \pm 0.04^d$                                       |
|                          |                      | แช่สารละลาย       | $7.34 \pm 0.09^e$                                       |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Asymmetric Factorial Experiment ขนาด  $2 \times 2 \times 5$  พบว่า วิธีการเตรียมตัวอย่าง วิธีการแช่เยือกแข็ง อายุการเก็บ รวมทั้งอิทธิพลร่วมระหว่างวิธีการเตรียมตัวอย่าง วิธีการแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บ มีผลต่อค่าที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) โดยกึ่งที่ผ่านการแช่สารละลาย จะมีค่า thawing loss น้อยกว่ากึ่งที่ไม่ผ่านการแช่สารละลาย เมื่อพิจารณาวิธีการแช่เยือกแข็งพบว่า การแช่เยือกแข็งด้วยไอไนโตรเจนเหลว มีค่า thawing loss น้อยกว่ากึ่งที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น เมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นมีผลให้ค่า thawing loss เพิ่มขึ้น

## 4.4.2 ปริมาณ TVB-N

ผลการหา TVB-N ในกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแช่แข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 ปริมาณ TVB-N ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแช่แข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | ค่าเฉลี่ยปริมาณ TVB-N $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (mg N/100g) |
|-----------------------|------------------|-------------------|---|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $11.30 \pm 0.04^i$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $11.26 \pm 0.04^i$  |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $11.39 \pm 0.08^{kl}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $10.75 \pm 0.06^m$  |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $12.54 \pm 0.01^{fgh}$                                      |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $11.37 \pm 0.07^{kl}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $12.11 \pm 0.04^i$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $10.82 \pm 0.04^m$  |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $14.54 \pm 0.11^c$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $12.06 \pm 0.07^{ij}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $12.87 \pm 0.06^{ef}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $11.72 \pm 0.06^{jk}$                                       |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $15.81 \pm 0.04^b$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $12.10 \pm 0.32^{hi}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $13.12 \pm 0.12^{de}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $12.32 \pm 0.24^{ghi}$                                      |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $16.38 \pm 0.37^a$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $12.65 \pm 0.30^{fg}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $13.24 \pm 0.28^d$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $12.91 \pm 0.06^{ef}$                                       |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )



จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Asymmetric Factorial Experiment ขนาด  $2 \times 2 \times 5$  พบว่า วิธีการเตรียมตัวอย่าง วิธีการแช่เยือกแข็ง อายุการเก็บ รวมทั้งอิทธิพลร่วมระหว่างวิธีการเตรียมตัวอย่าง วิธีการแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บ มีผลต่อค่าที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) โดยกึ่งที่ผ่านการแช่สารละลาย จะมีค่า TVB-N น้อยกว่ากึ่งที่ไม่ผ่านการแช่สารละลาย เมื่อพิจารณาวิธีการแช่เยือกแข็งพบว่า การแช่เยือกแข็งด้วยไอไนโตรเจนเหลว มีค่า TVB-N น้อยกว่ากึ่งที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น เมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นค่า TVB-N เพิ่มขึ้น

## 4.4.4 ผลการวัดเนื้อสัมผัส

ผลการวัดแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแช่แข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 แรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแช่แข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | ค่าเฉลี่ยแรงเจาะเนื้อกุ้งต้มสุก $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (นิวตัน) |
|-----------------------|------------------|-------------------|--|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.03 \pm 0.13^{\text{def}}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.55 \pm 0.26^{\text{h}}$   |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.04 \pm 0.16^{\text{def}}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.51 \pm 0.35^{\text{h}}$   |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.09 \pm 0.19^{\text{def}}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.65 \pm 0.19^{\text{gh}}$  |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.07 \pm 0.15^{\text{def}}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.59 \pm 0.22^{\text{h}}$   |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.45 \pm 0.36^{\text{bc}}$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.81 \pm 0.21^{\text{fgh}}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.33 \pm 0.14^{\text{bcd}}$                                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.68 \pm 0.12^{\text{gh}}$  |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.53 \pm 0.32^{\text{bc}}$  |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.94 \pm 0.16^{\text{efg}}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.59 \pm 0.15^{\text{b}}$   |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.78 \pm 0.17^{\text{fgh}}$                                       |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $5.11 \pm 0.23^{\text{a}}$   |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.23 \pm 0.22^{\text{cde}}$                                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.92 \pm 0.48^{\text{a}}$   |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.07 \pm 0.14^{\text{def}}$                                       |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแบบ Asymmetric Factorial Experiment ขนาด 2\*2\*5 พบว่า อิทธิพลร่วมระหว่างวิธีการเตรียมตัวอย่าง วิธีการแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บ มีผลต่อค่าที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ ) ผลดังตารางที่ 4.43-4.47 พบว่า เมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นค่า TVB-N เพิ่มขึ้น การแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว มีค่า TVB-N น้อยกว่ากึ่งที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น และกึ่งที่ผ่านการแช่สารละลายมีค่า TVB-N น้อยกว่ากึ่งที่ไม่ผ่านการแช่สารละลาย

ตารางที่ 4.43 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ค่าแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแช่ต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| Source of Variation   | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-----------------------|-------------------|---------------------|
| อายุการเก็บ (A)       | 4                 | 0.819*              |
| วิธีแช่เยือกแข็ง (B)  | 1                 | 0.066*              |
| การเตรียมตัวอย่าง (C) | 1                 | 4.032*              |
| AB                    | 4                 | 0.009 <sup>ns</sup> |
| AC                    | 4                 | 0.052*              |
| BC                    | 1                 | 0.008 <sup>ns</sup> |
| ABC                   | 4                 | 0.005 <sup>ns</sup> |
| Error                 | 20                | 0.011               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกเมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น โดยให้วิธีการแช่เยือกแข็ง และการเตรียมตัวอย่าง เป็นตัวแปรคงที่

| สมบัติที่ทดสอบ                     | อายุการเก็บ (สัปดาห์) |                   |                   |                   |                   |
|------------------------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                                    | 0                     | 6                 | 12                | 18                | 24                |
| ค่าแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้ง (นิวตัน) | 3.78 <sup>c</sup>     | 3.85 <sup>c</sup> | 4.07 <sup>b</sup> | 4.21 <sup>b</sup> | 4.58 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.45 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกที่ได้จากวิธีแช่เยือกแข็งต่างกัน เมื่ออายุการเก็บรักษา และการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่

| สมบัติที่ทดสอบ                        | วิธีแช่เยือกแข็ง  |                   |
|---------------------------------------|-------------------|-------------------|
|                                       | AB                | LN                |
| ค่าแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้ง<br>(นิวตัน) | 4.14 <sup>a</sup> | 4.06 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.46 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุกที่ได้จากการเตรียมตัวอย่างต่างกัน เมื่ออายุการเก็บรักษา และวิธีแช่เยือกแข็งเป็นตัวแปรคงที่

| สมบัติที่ทดสอบ                        | การเตรียมตัวอย่าง |                   |
|---------------------------------------|-------------------|-------------------|
|                                       | ไม่แช่สารละลาย    | แช่สารละลาย       |
| ค่าแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้ง<br>(นิวตัน) | 4.42 <sup>a</sup> | 3.78 <sup>b</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.47 อิทธิพลร่วมระหว่างวิธีการเตรียมตัวอย่างและอายุการเก็บรักษา ที่มีผลต่อแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุก

| สมบัติที่ทดสอบ                | ค่าเฉลี่ยแรงที่ใช้เจาะเนื้อกุ้งต้มสุก (นิวตัน) |                   |                   |                   |                   |
|-------------------------------|--|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                               | อายุการเก็บ (สัปดาห์)                          |                   |                   |                   |                   |
|                               | 0  | 6                 | 12                | 18                | 24                |
| ตัวอย่างที่ไม่แช่สาร<br>ละลาย | 4.04 <sup>c</sup>                              | 4.08 <sup>c</sup> | 4.39 <sup>b</sup> | 4.56 <sup>b</sup> | 5.02 <sup>a</sup> |
| ตัวอย่างที่แช่สาร<br>ละลาย    | 3.53 <sup>c</sup>                              | 3.62 <sup>e</sup> | 3.75 <sup>d</sup> | 3.86 <sup>d</sup> | 4.15 <sup>c</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

#### 4.4.3 จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด

ผลการตรวจสอบจำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมดในกึ่งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง แช่เยือกแข็งด้วยวิธีแข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 จำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมดของกึ่งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% นำมาแช่เยือกแข็งด้วยวิธีแข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ<br>(สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | ค่าล็อกเฉลี่ยจำนวนจุลินทรีย์ $\pm$<br>ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน<br>(โคโลนี/กรัม) |
|--------------------------|------------------|-------------------|--|
| 0                        | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.92 \pm 0.04$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $3.36 \pm 0.05$  |
|                          | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.96 \pm 0.03$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $3.43 \pm 0.04$  |
| 6                        | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.78 \pm 0.08$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.68 \pm 0.04$  |
|                          | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.98 \pm 0.06$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.95 \pm 0.02$  |
| 12                       | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.74 \pm 0.09$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.63 \pm 0.01$  |
|                          | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.04 \pm 0.03$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.71 \pm 0.05$  |
| 18                       | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.66 \pm 0.07$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.58 \pm 0.03$  |
|                          | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.08 \pm 0.08$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.83 \pm 0.02$  |
| 24                       | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.59 \pm 0.06$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.43 \pm 0.07$  |
|                          | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.97 \pm 0.01$  |
|                          |                  | แช่สารละลาย       | $2.86 \pm 0.03$  |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

จากตารางที่ 4.48 พบว่า กุ้งที่ผ่านการแช่สารละลาย จะมีค่าล็อกจำนวนจุลินทรีย์ น้อยกว่ากุ้งที่ไม่ผ่านการแช่สารละลาย เมื่อพิจารณาวิธีการแช่เยือกแข็งพบว่า การแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว มีค่าล็อกจำนวนจุลินทรีย์ มากกว่ากุ้งที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยลมเย็น และเมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นค่าล็อกจำนวนจุลินทรีย์ มีค่าลดลง

#### 4.4.5 การประเมินผลทางประสาทสัมผัส

รายงานผลเป็นคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุกในด้าน ลักษณะปรากฏ กลิ่นรส เนื้อสัมผัส และการยอมรับรวม ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% เป็นเวลา 4 ชั่วโมง นำไปแช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์ แสดงไว้ในตารางที่ 4.49-4.59

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก เมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น โดยให้วิธีแช่เยือกแข็งและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่ แสดงไว้ในตารางที่ 4.60 และรูปที่ 4.3

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ที่ได้จากวิธีแช่เยือกแข็งต่างกัน เมื่ออายุการเก็บรักษาและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่ แสดงไว้ในตารางที่ 4.61 และรูปที่ 4.4

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ที่ได้จากการเตรียมตัวอย่างต่างกัน เมื่อวิธีแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บรักษาเป็นตัวแปรคงที่ แสดงไว้ในตารางที่ 4.62 และรูปที่ 4.5

ตารางที่ 4.49 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านลักษณะปรากฏ (คะแนนเต็ม 5) ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | คะแนนเฉลี่ยลักษณะปรากฏ $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|-----------------------|------------------|-------------------|--|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.73 \pm 0.46^{de}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.07 \pm 0.59^a$                                |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.80 \pm 0.41^d$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.13 \pm 0.52^a$                                |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.87 \pm 0.35^d$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.93 \pm 0.59^{ab}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.73 \pm 0.46^{de}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.00 \pm 0.37^a$                                |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.40 \pm 0.51^{ef}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.80 \pm 0.41^{ab}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.53 \pm 0.52^{def}$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.07 \pm 0.46^a$                                |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.20 \pm 0.56^{fg}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.60 \pm 0.63^{bc}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.33 \pm 0.62^f$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.87 \pm 0.51^{ab}$                             |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $1.87 \pm 0.35^g$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.33 \pm 0.49^c$                                |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.27 \pm 0.49^f$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.80 \pm 0.56^{ab}$                             |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.50 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก  
ในด้านลักษณะปรากฏ ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$   
0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| Source of Variation   | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-----------------------|-------------------|---------------------|
| จำนวนซ้ำ              | 14                | 1.119               |
| อายุการเก็บ (A)       | 4                 | 4.042*              |
| วิธีแช่เยือกแข็ง (B)  | 1                 | 144.213*            |
| การเตรียมตัวอย่าง (C) | 1                 | 2.253*              |
| AB                    | 4                 | 0.288 <sup>ns</sup> |
| AC                    | 4                 | 0.462 <sup>ns</sup> |
| BC                    | 1                 | 0.213 <sup>ns</sup> |
| ABC                   | 4                 | 0.022 <sup>ns</sup> |
| Error                 | 266               | 0.211               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )



ตารางที่ 4.51 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านกลิ่นรส(คะแนนเต็ม 5) ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | คะแนนเฉลี่ยกลิ่นรส $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|-----------------------|------------------|-------------------|--|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.13 \pm 0.35^{ab}$                         |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.93 \pm 0.70^{abcd}$                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.27 \pm 0.46^a$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.07 \pm 0.59^{abc}$                        |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.00 \pm 0.65^{abcd}$                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.87 \pm 0.52^{abcde}$                      |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $4.13 \pm 0.74^{ab}$                         |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.93 \pm 0.70^{abcd}$                       |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.60 \pm 0.51^{defgh}$                      |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.67 \pm 0.49^{cdefg}$                      |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.73 \pm 0.59^{bcdef}$                      |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.87 \pm 0.52^{abcde}$                      |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.27 \pm 0.46^{ghi}$                        |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.67 \pm 0.49^{cdefg}$                      |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.40 \pm 0.51^{fghi}$                       |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.80 \pm 0.41^{bcdef}$                      |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.00 \pm 0.53^i$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.47 \pm 0.52^{efgh}$                       |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.20 \pm 0.41^{hi}$                         |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $2.73 \pm 0.46^{bcdef}$                      |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.52 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านกลิ่นรส ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% นำมาแช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| Source of Variation   | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-----------------------|-------------------|---------------------|
| จำนวนซ้ำ              | 14                | 0.453               |
| อายุการเก็บ (A)       | 4                 | 5.762*              |
| วิธีแช่เยือกแข็ง (B)  | 1                 | 1.203*              |
| การเตรียมตัวอย่าง (C) | 1                 | 1.763*              |
| AB                    | 4                 | 1.528*              |
| AC                    | 4                 | 0.038 <sup>ns</sup> |
| BC                    | 1                 | 0.003 <sup>ns</sup> |
| ABC                   | 4                 | 0.012 <sup>ns</sup> |
| Error                 | 266               | 0.269               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.53 อิทธิพลร่วมระหว่างวิธีแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บรักษา ที่มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสในด้านกลิ่นรส ของต้มสุก

| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย           |                   |                   |                   |                   |
|----------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                | อายุการเก็บ (สัปดาห์) |                   |                   |                   |                   |
|                | 0                     | 6                 | 12                | 18                | 24                |
| AB             | 4.03 <sup>a</sup>     | 3.94 <sup>a</sup> | 3.64 <sup>b</sup> | 3.47 <sup>c</sup> | 3.24 <sup>c</sup> |
| LN             | 4.17 <sup>a</sup>     | 4.03 <sup>a</sup> | 3.80 <sup>b</sup> | 3.60 <sup>b</sup> | 2.97 <sup>d</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ )

ตารางที่ 4.54 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านเนื้อสัมผัส (คะแนนเต็ม 5) ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | คะแนนเฉลี่ยเนื้อสัมผัส $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|-----------------------|------------------|-------------------|--|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.87 \pm 0.35^f$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.20 \pm 0.41^{abc}$                            |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.73 \pm 0.46^{fgh}$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.40 \pm 0.51^a$                                |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.67 \pm 0.49^{fgh}$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.00 \pm 0.53^{bcd}$                            |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.80 \pm 0.41^{fg}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.27 \pm 0.46^{ab}$                             |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.47 \pm 0.52^{ghi}$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.80 \pm 0.56^d$                                |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.60 \pm 0.51^{fghi}$                           |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.93 \pm 0.46^{bcd}$                            |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.40 \pm 0.51^{hij}$                            |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.67 \pm 0.49^d$                                |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.53 \pm 0.52^{fghi}$                           |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.87 \pm 0.52^{cd}$                             |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.07 \pm 0.70^j$                                |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.27 \pm 0.59^e$                                |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.27 \pm 0.46^{ij}$                             |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.67 \pm 0.49^d$                                |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวตั้งเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.55 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านเนื้อสัมผัส ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| Source of Variation   | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-----------------------|-------------------|---------------------|
| จำนวนซ้ำ              | 14                | 0.792               |
| อายุการเก็บ (A)       | 4                 | 4.722*              |
| วิธีแช่เยือกแข็ง (B)  | 1                 | 141.453*            |
| การเตรียมตัวอย่าง (C) | 1                 | 1.920*              |
| AB                    | 4                 | 0.095 <sup>ns</sup> |
| AC                    | 4                 | 0.112 <sup>ns</sup> |
| BC                    | 1                 | 0.333*              |
| ABC                   | 4                 | 0.058 <sup>ns</sup> |
| Error                 | 266               | 0.225               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.56 อิทธิพลร่วมระหว่างวิธีแช่เยือกแข็งและการเตรียมตัวอย่าง ที่มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสในด้านเนื้อสัมผัส(คะแนนเต็ม 5) ของต้มสุก

| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย       |                   |
|----------------|-------------------|-------------------|
|                | การเตรียมตัวอย่าง |                   |
|                | ไม่แช่สารละลาย    | แช่สารละลาย       |
| AB             | 2.50 <sup>c</sup> | 3.79 <sup>b</sup> |
| LN             | 2.59 <sup>c</sup> | 4.03 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.57 คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านการยอมรับรวม(คะแนนเต็ม 5) ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| อายุการเก็บ (สัปดาห์) | วิธีแช่เยือกแข็ง | การเตรียมตัวอย่าง | คะแนนเฉลี่ยการยอมรับรวม $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|-----------------------|------------------|-------------------|---|
| 0                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.00 \pm 0.53^{de}$                              |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.13 \pm 0.74^{abc}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.20 \pm 0.67^d$                                 |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.27 \pm 0.70^{ab}$                              |
| 6                     | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.07 \pm 0.59^{de}$                              |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.13 \pm 0.64^{abc}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $3.20 \pm 0.41^d$                                 |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.33 \pm 0.62^a$                                 |
| 12                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.67 \pm 0.48^{ef}$                              |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.00 \pm 0.65^{abc}$                             |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.73 \pm 0.46^{ef}$                              |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.27 \pm 0.59^{ab}$                              |
| 18                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.00 \pm 0.53^g$                                 |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.80 \pm 0.56^c$                                 |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.73 \pm 0.74^{ef}$                              |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $4.13 \pm 0.52^{abc}$                             |
| 24                    | AB               | ไม่แช่สารละลาย    | $1.80 \pm 0.68^g$                                 |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.40 \pm 0.60^d$                                 |
|                       | LN               | ไม่แช่สารละลาย    | $2.47 \pm 0.63^f$                                 |
|                       |                  | แช่สารละลาย       | $3.87 \pm 0.64^{bc}$                              |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแต่ละแถวเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.58 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุก ในด้านการยอมรับรวม ของกุ้งต้มสุกที่ไม่แช่และแช่สารละลาย STPP 2% ร่วมกับ  $\text{CaCl}_2$  0.75% แช่เยือกด้วยวิธีแช่แข็งต่างกัน เก็บรักษาเป็นเวลา 24 สัปดาห์

| Source of Variation   | Degree of Freedom | Mean Squares        |
|-----------------------|-------------------|---------------------|
| จำนวนซ้ำ              | 14                | 1.537               |
| อายุการเก็บ (A)       | 4                 | 6.847*              |
| วิธีแช่เยือกแข็ง (B)  | 1                 | 136.013*            |
| การเตรียมตัวอย่าง (C) | 1                 | 7.680*              |
| AB                    | 4                 | 0.813*              |
| AC                    | 4                 | 0.663 <sup>ns</sup> |
| BC                    | 1                 | 0.120 <sup>ns</sup> |
| ABC                   | 4                 | 0.203 <sup>ns</sup> |
| Error                 | 266               | 0.292               |

\* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

<sup>ns</sup> ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ 4.59 อิทธิพลร่วมระหว่างวิธีแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บรักษา ที่มีผลต่อคะแนนการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสในด้านการยอมรับรวม(คะแนนเต็ม 5) ของต้มสุก

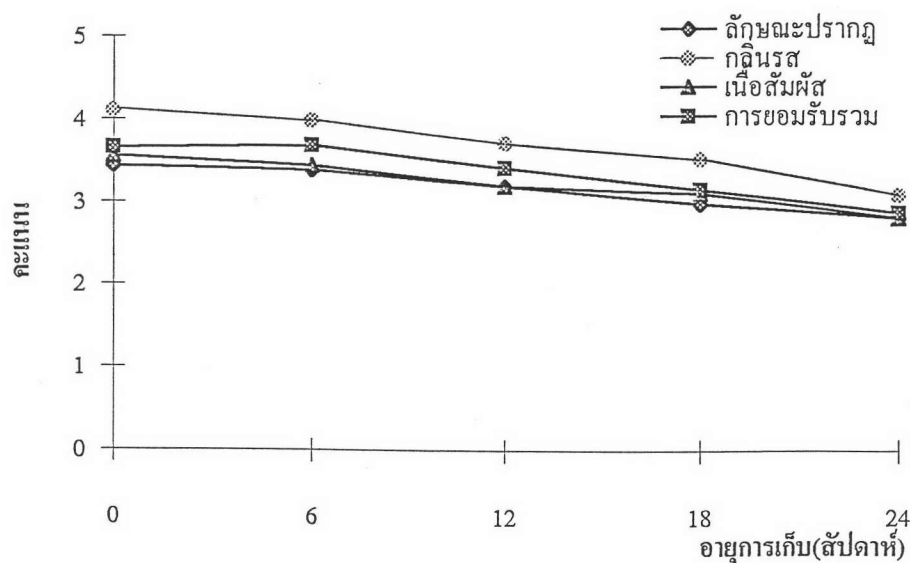
| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย           |                   |                   |                   |                   |
|----------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                | อายุการเก็บ (สัปดาห์) |                   |                   |                   |                   |
|                | 0                     | 6                 | 12                | 18                | 24                |
| AB             | 3.57 <sup>a</sup>     | 3.60 <sup>a</sup> | 3.34 <sup>b</sup> | 2.90 <sup>c</sup> | 2.60 <sup>d</sup> |
| LN             | 3.74 <sup>a</sup>     | 3.77 <sup>a</sup> | 3.50 <sup>b</sup> | 3.43 <sup>b</sup> | 3.17 <sup>c</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )

ตารางที่ 4.60 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส (คะแนนเต็ม 5) ของกึ่งต้มสุกเมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น โดยให้วิธีแช่เยือกแข็งและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่

| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย           |                   |                   |                   |                   |
|----------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                | อายุการเก็บ (สัปดาห์) |                   |                   |                   |                   |
|                | 0                     | 6                 | 12                | 18                | 24                |
| ลักษณะปรากฏ    | 3.43 <sup>a</sup>     | 3.37 <sup>a</sup> | 3.20 <sup>b</sup> | 3.00 <sup>c</sup> | 2.82 <sup>d</sup> |
| กลิ่นรส        | 4.10 <sup>a</sup>     | 3.98 <sup>a</sup> | 3.72 <sup>b</sup> | 3.54 <sup>b</sup> | 3.10 <sup>c</sup> |
| เนื้อสัมผัส    | 3.55 <sup>a</sup>     | 3.44 <sup>a</sup> | 3.20 <sup>b</sup> | 3.12 <sup>b</sup> | 2.82 <sup>c</sup> |
| การยอมรับรวม   | 3.65 <sup>a</sup>     | 3.68 <sup>a</sup> | 3.42 <sup>b</sup> | 3.17 <sup>c</sup> | 2.89 <sup>d</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวอนเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p < 0.05$ )

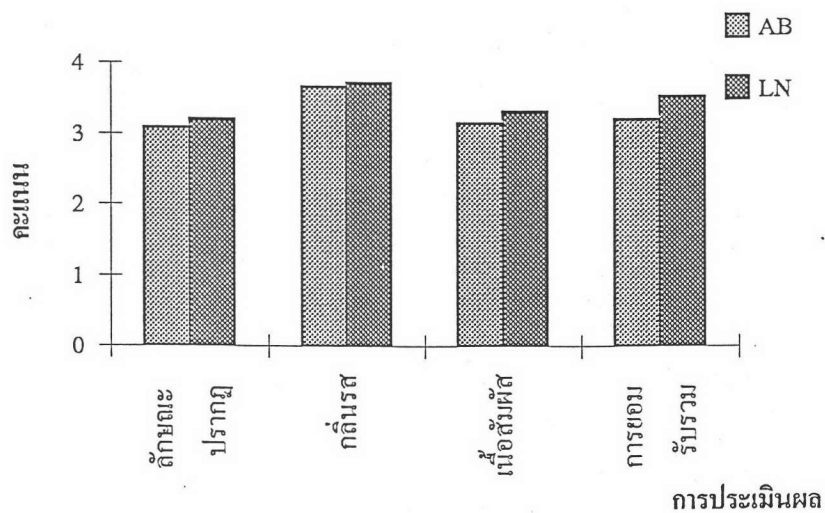


รูปที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกึ่งต้มสุกเมื่ออายุการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น โดยให้วิธีแช่เยือกแข็งและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่

ตารางที่ 4.61 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส(คะแนนเต็ม 5) ของกุ้ง  
 ต้มสุกที่ได้จากวิธีแช่เยือกแข็งต่างกัน เมื่ออายุการเก็บรักษาและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปร  
 คงที่

| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย       |                   |
|----------------|-------------------|-------------------|
|                | วิธีแช่เยือกแข็ง  |                   |
|                | AB                | LN                |
| ลักษณะปรากฏ    | 3.08 <sup>b</sup> | 3.25 <sup>a</sup> |
| กลิ่นรส        | 3.66 <sup>b</sup> | 3.71 <sup>a</sup> |
| เนื้อสัมผัส    | 3.14 <sup>b</sup> | 3.31 <sup>a</sup> |
| การยอมรับรวม   | 3.20 <sup>b</sup> | 3.52 <sup>a</sup> |

a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวบนเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )



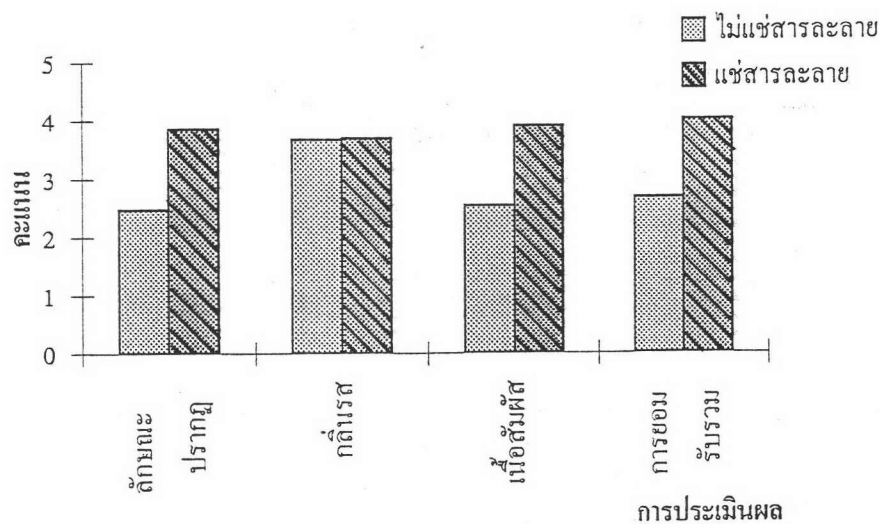
รูปที่ 4.4 คะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุกที่ได้จากวิธีแช่  
 เยือกแข็งต่างกัน เมื่ออายุการเก็บรักษาและการเตรียมตัวอย่างเป็นตัวแปรคงที่



ตารางที่ 4.62 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัส (คะแนนเต็ม 5) ของกุ้งต้มสุกที่ได้จากการเตรียมตัวอย่างต่างกัน โดยให้วิธีแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บรักษาเป็นตัวแปรคงที่

| สมบัติที่ทดสอบ | คะแนนเฉลี่ย       |                   |
|----------------|-------------------|-------------------|
|                | การเตรียมตัวอย่าง |                   |
|                | ไม่แช่สารละลาย    | แช่สารละลาย       |
| ลักษณะปรากฏ    | 2.47 <sup>b</sup> | 3.86 <sup>a</sup> |
| กลิ่นรส        | 3.67 <sup>b</sup> | 3.70 <sup>a</sup> |
| เนื้อสัมผัส    | 2.54 <sup>b</sup> | 3.91 <sup>a</sup> |
| การยอมรับรวม   | 2.69 <sup>b</sup> | 4.03 <sup>a</sup> |

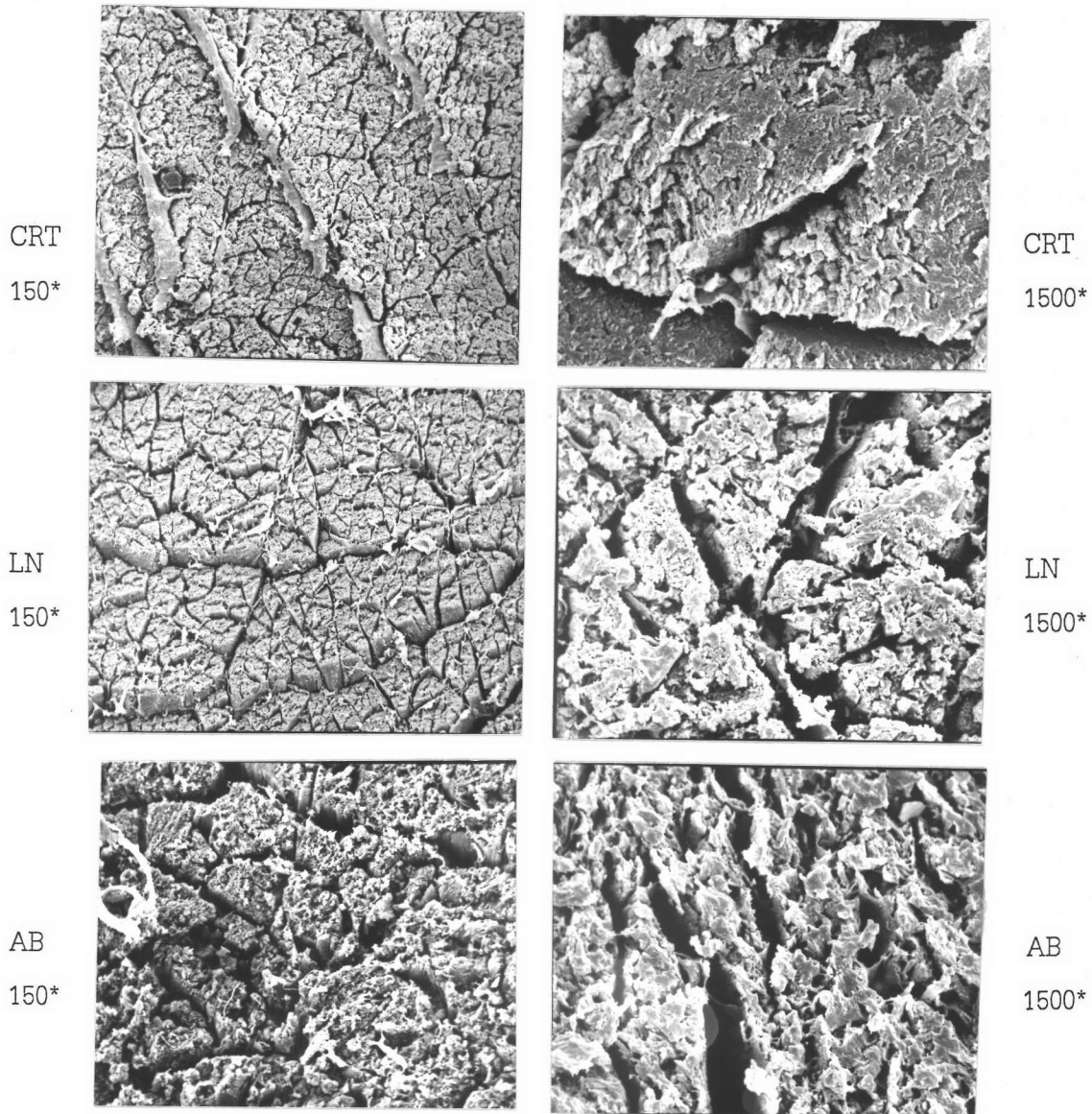
a,b,... ตัวเลขที่มีอักษรกำกับต่างกันในแถวอนเดียวกัน ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ( $p \leq 0.05$ )



รูปที่ 4.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสกุ้งต้มสุกที่ได้จากการเตรียมตัวอย่างต่างกัน โดยให้วิธีแช่เยือกแข็งและอายุการเก็บรักษาเป็นตัวแปรคงที่

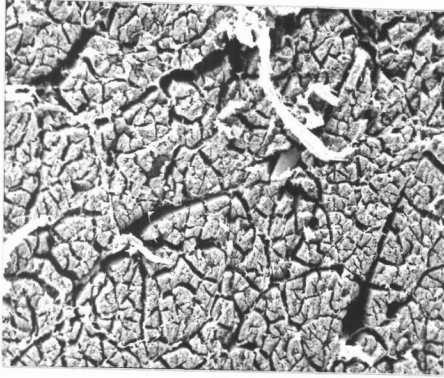
4.5 ผลการศึกษาโครงสร้างเนื้อเยื่อกระดูกหลังผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยวิธีต่างกัน ในระหว่างการเก็บรักษา 24 สัปดาห์ เปรียบเทียบกับกระดูกที่ไม่ผ่านการแช่เยือกแข็งและเก็บรักษา

รูปที่ 4.6 เป็นรูปตัดตามขวางเนื้อเยื่อกระดูกที่ไม่ผ่านการแช่เยือกแข็ง(CRT) ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว(LN) และลมเย็น(AB) โดยถ่ายจากกล้อง Scanning Electron Microscope กำลังขยาย 150 (แถบซ้าย) และ 1500 เท่า (แถบขวา)

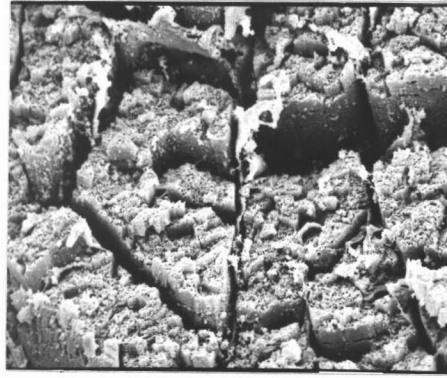


รูปที่ 4.6 รูปตัดตามขวางเนื้อเยื่อกระดูกที่ไม่ผ่านการแช่เยือกแข็ง (แถบบน) ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว (แถวกกลาง) และลมเย็น (แถวล่าง)

LN  
150\*



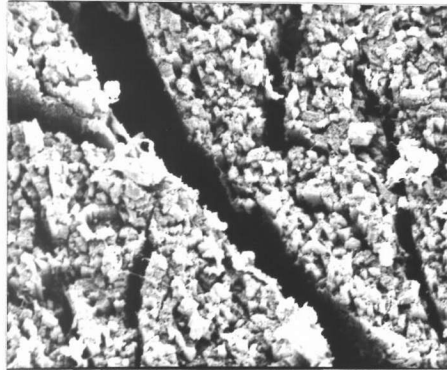
LN  
1500\*



AB  
150\*

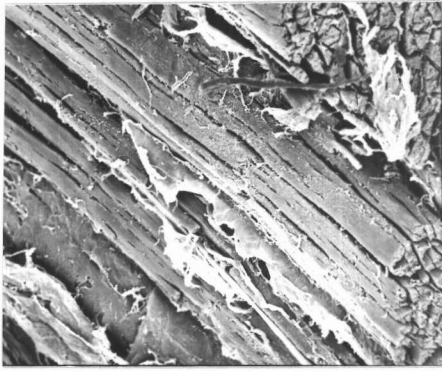


AB  
1500\*

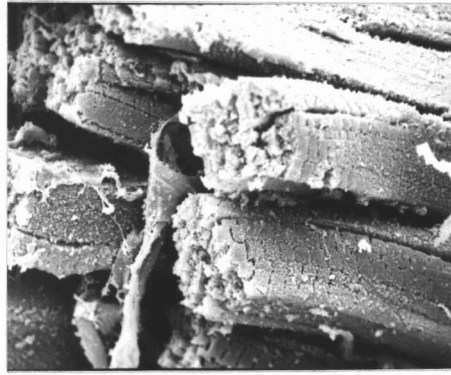


รูปที่ 4.7 ภาพตัดตามขวางเนื้อเยื่อกุ้งต้มสุกที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว (แถวบน) และลมเย็น (แถวล่าง) หลังเก็บรักษา 24 สัปดาห์

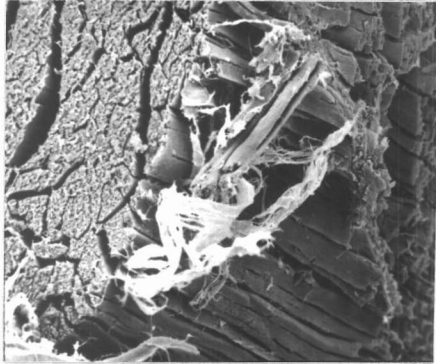
CRT  
150\*



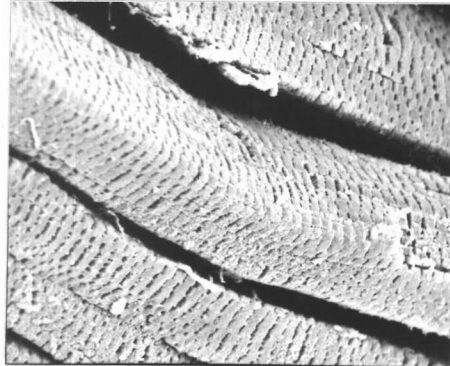
CRT  
1500\*



LN  
150\*



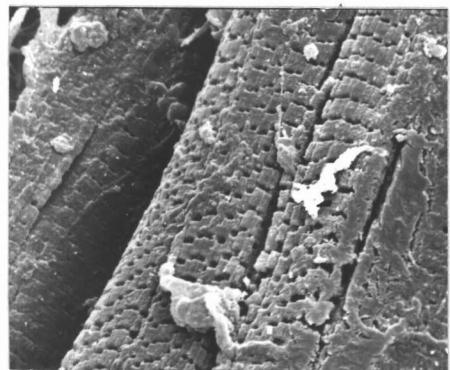
LN  
1500\*



AB  
150\*



AB  
1500\*



รูปที่ 4.8 ภาพตัดตามยาวเนื้อเยื่อกล้ามเนื้อที่ผ่านการแช่เยือกแข็งและเก็บรักษา (แถวบน) เปรียบเทียบกับกล้ามเนื้อที่ผ่านการแช่เยือกแข็งด้วยไนโตรเจนเหลว (แถวกลาง) และ ลมเย็น (แถวล่าง) หลังเก็บรักษา 24 สัปดาห์